

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

M.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

tur fructus Virginis benedictus, post ipsam benedictam? Prius laudat Virginem, & postea fructum ejus, scilicet Christum Dominum.

Quia sic aestimat Deus laudem, & honorem, suæ Matris; ut in laude primas obtineat. Sylveira t. 1. l. 1. c. 6. q. 18.

Non est quidem, quod me magis delectet; sed nec est, quod terreat magis; quam de gloria Virginis Mariæ habere sermonem, S. Bernardus l. 4. in Assumpt. V.

Liberalitas.

Signum magnum apparuit in celo: mulier amicta sole. Apoc. 12. 1. In te manet, & tu in eo: & vestis eum; & vestiris ab eo: vestis eum substantiâ carnis; & vestit ille te gloriâ suæ Majestatis; vestis solem nube; & sole ipsa vestiris. S. Bernardus f. de verb. Apoc. Ideo hęc sole (divinitatis) amicta est in celo; quia in terris perfectè Christum induerat. Rich. à S. Vict. in Cant. p. 2. c. 31.

Quæ est ista, quæ ascendit de deserto, delictis affluens; rorixa super dilectum suum? Cant. 8. 5. Nicitur Maria Deo, quia Deus parvulus incumbat Mariæ gremio: nitebatur brachiis; quia ad ejus pendebat ubera. Arcones in If. 2. Disc. 13. 3.

Sicut nec maris profunditas; sic nec Mariæ liberalitas, potest exhausti. Richardus l. 1. de laud. V. c. 3.

Regina Maria non gravat tributis; sed largitur servis suis divitias, dona gratiarum, veltes virtutum, thesauros meritorum, & magnitudinem præmiorum. Richardus à S. Laur. l. 6.

Illâ vera Dominatio est, quæ in omnes, per provivam sui bonitatem, affluentissimè largissima, vel profusa, est. Sic B. Virgo donorum, & beneficiorum, largissima Dispensatrix est: ideoque Regina, & Domina. Hoc enim vero pertinet ad dominationem, vel principatum, scilicet largi donorum, vel beneficiorum, collatio. S. Bernardinus t. 3. l. 3.

Lux Mundi.

Maria designata est per natatoriam Siloe, ad quam missus est cæcus natus, Joan. 9. Lavare oculos suos, ut illuminaretur. Ipsa enim dicitur Illuminatrix: & hoc nomen suum interpretatur in nobis precibus suis illuminans peccatores. Richardus à S. Laur. l. 9. de laud. Virg.

¶ Duo magna luminaria magis Mundo famosa, & Ecclesiæ illuminativa, quæ fuerunt in Mundi Regina, fuerunt virginitas, & humilitas. S. Bonaventura f. 1. de B. V.

Mariæ potentia totus illustratur orbis, adeo ut ipsa jam celestis patria clariùs rutilet virgineæ lampadis irradiata fulgore. S. Bernardinus f. 1. de assumpt.

Luxuria-hostis, & remedium.

Peregrinus profligata vitæ ab æde Lauretana, umbra quadam sese horridâ specie illi obji-

ciente, bis repulsus est: nec antè ingredi potuit, quam animum confessione expiasset. Turfellinus hist. Laur. l. 5. c. 27.

Sicut liliū valet adversus serpentes, & venena; sic B. Virginis invocatio, & cultus, singularè est remedium in omni tentatione, præsertim libidinis. Cornelius in Cant. 2. sicut liliū inter spinas.

Tu candida nubes, ardorem æstus temperans: tu ros opportunus, rorem fornacis extinguens. Blolius p. 2. parad. an.

M.

Magnificat Deum.

Magnificat anima mea Dominum. Luc. 1. 48. Sermonem dividit in laudes Dei. Nihil suis meritis tribuit; sed totam suam magnitudinem ad illius donum refert. V. Beda hic.

Tu me Elisabeth cognata magnificas; sed ego non magnifico me ipsam: sed pro his omnibus magnifico anima mea Dominum. S. Thom. Vill. conc. 2. de Visit. B. V.

Tu me, Elisabeth, laudas, extollis, magnificas; verum ego sciens, quod à me nihil habeo; universa bona Deo adscribo, ipsum laudo; me deprimō, illum magnifico, id est, magnū, summū, immensū, fateor, confessor, demonstro: illum totis viribus honoro, omni zelō venerari desidero, me parvipendo. Fecit ergo Maria, quod pater ejus admonuit: *magnificate Dominum meum.* Pl. 33. 4.

Mater Dei.

Venter tuus sicut aceruus tritici, vallatus liliis. Cant. 7. 2. Mater, & Virgo. Expressa est Mariæ cum maternitate virginitas: per tritium enim fecunditas, per lilia puritas, designatur. Incert. Auth.

De qua natus est Jesus. Matth. 1. Sancti Evangelistæ de ejus laudibus silent, quoniam ineffabilis est ejus magnitudo. Satis fuit de ea dicere: *de qua natus est Jesus.* S. Thom. Vill. conc. 3. de Nat. B. V.

Quidquid de Virgine scire, aut intelligere, cupis; totum in hoc clauditur breviloquio: *de qua natus est Jesus.* Hæc longa, & pleenissima, historia ejus est. Idem f. 2. de Nat. B. V.

Quid ampliùs ei assignare possumus divini muneris, & honoris; quam Genitricem eam esse Dei, & hominis. Infrà hoc dicitur, quidquid in ejus commendatione effertur. Si cœli Reginam, si Angelorum Dominam, vel quodlibet aliud excellentissimum, tam ab humano corde, quam ore, excogitatum protuleris, non adfurgat ad hunc superinducibilem honorem; quò creditur, & prædicatur, Dei Genitrix. Petrus Cell. l. de panib. c. 21.

Clara proavorum titulis; sed incomparabiliter clarior generositate prolis. Petrus Dam. l. 46. in Nat. B. V.

Quid

Quid mihi, & tibi est mulier? Joan. 2. 5. Cur Christus Virginem vocat mulierem? Primus Manichæorum, & Valentinianorum, teste Orig. & August. tr. 8. in Joan. ausus affirmare, Virginem Christi Matrem non esse; quia hic non Matrem, sed mulierem, vocavit. Sed non advertunt; eam ter in hoc textu Matrem dici. Imò benè notat Metaphrastes orat. de vita, & dormit. Mariæ: quòd in Evangelio bis dicitur *mulier*, & octies post partum vocatur *Mater Jesu*. Sylveira hic q. 18.

Misit Deus Filium suum factum ex muliere. Gal. 4. 4. O rem miram! in omnibus epistolis S. Pauli non reperitur, eum Sanctissimæ Virginis, nisi hòc locò, meminisse: quam nunc tam sicè nominat, *factum ex muliere*. Quid hoc Apostole Sancte? hòc honore afficis, quam omnes beatorum spirituum hierarchiæ ut Imperatricem honorant? aliter de ea loquitur Joannes Apoc. 12. 1. *Signum magnum apparuit in celo &c.* Ecce, cum quanta majestate de hac Regina loquitur. Dico, S. Paulum eam magis hic, quàm Joannem, commendasse: siquidem eam Genitricem Dei appellat. Quæ, cum mulier eslet, Deum hominem fecit, scilicet humanum corpus illi ministrans: quæ est suprema dignitas, in quam pura creatura evehi potest. Diez conc. 2. in Nat. V.

Mater nostra.

Habitabunt in te filii tui. Il. 62. Beata Mater illa Christi, quia Matrem Christianorum se agnoscit ratione mysterii; curâ quoque se Matrem ejus præstat, & affectu pieatis. Nunc habitamus in adjutorio Matris altissimi; postea in consortio gloriæ ipsius; tanquam in sinu ipsius confovebimur. Nullatenus autem erideris; majoris esse felicitatis, & gloriæ, habitare in sinu Abrahæ, quàm in sinu Mariæ. Guericus Abb. f. 1. de Assumpt. V.

Dic, ut sedeant &c. Matth. 20. 21. Cur submiserunt Matrem? Abulensis hic q. 54. quia facilius concederet Christus Matri, quàm filiis: quia fortè illa aliquando adjuverat Dominam nostram, sororem suam, ad nutriendum Christum. Accedit Mater filiorum Zebedæi, ut filiis suis dona impetret. Matrem nos habemus, quæ nostra curet, & nobis bona petat. Sed quæ illa? Quando Christus Joanni dixit: *ecce Mater tua*, omnibus Fidelibus Maria data est in Matrem: quia Joannes universæ Ecclesiæ tunc personam agebat. Tam ex corde nobis Maria Mater est, ac si nos genuisset: tam confidenter ad eam accedere possumus; ac si ex utero ejus nati essemus. Fortior enim est amor, qui in Maria à magna gratia processit; quàm quem natura præstare poterat. Osorius tom. 1. fer. 4. post D. 2. Quadrag.

Deinde dicit Discipulo: ecce Mater tua. Joan. 19. 27. Non ait, dicit Joanni; sed *Discipulo*. Joannes est nomen particulare, Discipulus commune: ut denotetur; quòd Maria omnibus detur in Matrem. Sylveira c. 17. hic.

Si ipsa propter peccatores, scilicet propter me, meique similes, facta est Dei Mater; quomodo immanitas peccatorum meorum cog-

Polyant. h. Sacr. Tom. II.

re poterit desperare veniam eorum? S. Anselmus de excell. Virg. c. 1.

Mythicè intelligimus in Joanne omnes animas Electorum, quorum per dilectionem B. Virgo facta est Mater: filius enim in Græco nomen amoris est. S. Bernardinus tom. 1. f. 55.

Discipulus iste electus designavit unumquemque Fidelem. Quemadmodum enim Christus dixit Joanni: *ecce Mater tua*; sic unicuique Christiano dedit Matrem suam in Matrem: ita, quòd ipsa est Mater, & Advocata, omnium nostrum; quam post Deum summè amare, & venerari debemus. Dion. Carth. in Joan. 19.

Maria velut Materfamilias in Domo Dei, misericordiæ claves habet. Nierembergus l. 2. de Ador. c. 1.

Ad pedem Crucis accepit nos Maria in filios: ibi peperit nos, non ex utero, sed ex corde. Ecce filius tuus est quisque Fidelis, & Discipulus, meus. Idem ibidem.

Nec ob aliud Filii æterni temporaliter facta est Virgo Mater, per quam ejus & nos sumus fratres: nisi ut interpellat Filium pro fratribus ejus miseris, æternè stantem pro caducis, justum pro iniquis, Deum pro hominibus, verum Filium pro filiis adoptivis. Sim. Cas. l. 2. de gest. D. c. 25.

Misericordia.

§. I.

Figura, & Symbola.

Ex Veteri.

Arcum meum ponam in nubibus; & erit signum fœderis inter me, & inter terram. Gen. 9. 13. Ipsa profectò Virgo est arcus fœderis sempiterni positus in nubibus cœli, nè interficiatur omnis caro. Bernardinus de Bussiis p. 9. f. 2.

Duc eam ad matrem suam. 4. Reg. 4. 10. Filium Sunamitis nimius sol in agro torrebat, & capitis dolor cruciabat; quem pater non aliò remisit, quàm ad matrem suam. Filium, quantà potuit, benevolentia excepit mater, & *posuit eum super genua sua usque ad meridiem; & mortuus est.* Efficere non potuit illa matris charitas; nè filius, quem suo gremio fovebat, moreretur: & mortem hausit; ubi hausturus vitam credebatur. B. Virgo autem ait: *qui me invenerit, inveniet vitam.* Prov. 8. Mendoza in 1. Reg. 14. 3.

Ferunt ad Holdam prophetidem &c. 4. Reg. 22. 14. Josias Rex iratum Deum præsentens, misit ad Holdam prophetidem, ut ipsa consulere Dominum. Sed cur, relicta viris prophetis, à femina cupit audire oraculum? Lyran: quia Josias voluit à Deo habere responsum misericordiæ: & quia mulieres sunt clementiores viris; misit, ad consulendum Dominum, per mulierem. Ego autem omnes monuerim, qui volunt à Deo responsum misericordiæ accipere; ut consulant eum per Mariam. Baeza l. 1. c. 5. §. 8.

Gloriosa dicta sunt de te civitas. Pl. 86. 3. B. Virgo dicitur civitas: quia in ipsa fuit populus; quia visceribus misericordiæ suæ omnes continebat, & adhuc continet: unde dicitur Ma-

F 2

ter

Mater misericordia. Sic Paulus habebat in se populum, cum dicebat Philipp. 1. 7. *Sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis; eo quod habeam in corde meo.* Hugo Card. hic.

Meliora sunt ubera tua vino. Cant. Ubera tua solum scitent dulcissimò lacte; nihil habent nō daci fini. Fragrant unguentis optimis misericordia; nihil ad te de iustitia vindicativa. de Pontel. 1. in Cant. Exh. 19. §. de B. Virg. *Ubera ejus inebriant te omni tempore.* Prov. 5. 19.

Quasi oliva speciosa in campis. Eccl. 24. 19. B. Virgo rectè dicitur oliva speciosa, idque in campis: tum, quia omni tempore, & loco, ac pro omni morborum genere, quasi Mater misericordia; omnibus eam invocantibus, & ad optulandum, est exposita: tum, quia nobis viatoribus, tentationum astu afflictis, in campis apertis, ubi similes arbores desunt, optatum sub umbraculo præbet refrigerium. Cornelius hic. Non eam appellat olivam horti conclusi, ad quam difficilis accessus; sed camporum: quia omnibus patet ejus misericordia. Diez conc. 3. in Nat. Virg.

Et sicut platanus exaltata sum juxta aquas in plateis. ibidem. Platanus repræsentat B. Virginem: nam platanus patulis diffunditur ramis, habet folia instar scutorum. Sic B. Virgo, quasi platanus, abscondit, & protegit. Idem hic.

Offerantur super placabili altari meo. II. 60. Maria dicitur altare placationis Domini; qui placatur erga peccatores, cum super hoc altare offerunt dona, & sacrificia sua; de quo altari ipse dicit: *offerentur &c.* Richardus à S. Laur. l. 2. de laud. B. V.

Filii olei. Zach. 4. 14. reliqui justi vocantur; quia filii sunt gratiæ, & filii Christi; cujus nomen est oleum effusum. Cant. 1. 2. At B. Virgo meritò dici potest Mater olei. Est enim Mater gratiæ, Mater misericordiæ; & Mater Christi, qui est ipsum oleum. Unde quot sunt filii olei, filii etiam Deiparæ nuncupantur, de Pontel. 1. in Cant. Exh. 21. oleum effusum.

EX NOVO.

Maria est mulier Chananaea egressa de finibus Tyri, & Sidonis. Matth. 15. id est, de profundo secularis conversationis: quæ clamat ad Deum pro filia, id est, peccatrice anima; cujus etiam personam transformat in se dicens; *miserere mei Fili David!* Cui misericorditer respondet Filius: *ô mulier! magna est fides tua: fiat tibi, sicut vis.* Richardus à S. Laur. l. 6.

Cum venisset Jesus ad montem Olivæ. Matth. 21. Maria est mons Olivæ. Sic dictus ille mons propter copiam olivarum: & Mariam cumulatit Dominus plenitudine gratiæ, & fecit Matrem misericordiæ. Richardus à S. Vict. l. 8. de laud. Virg.

Infundens oleum, & vinum. Luc. 10. Si vuln⁹ oleo perungatur, oleum non permittit cicatricem obduci, donec sanies sit educta. Nec Mariæ benignitas conscientiam pacificari; donec per confessionem putredo vitis sit ejecta. Maria siquidem illud oleum est misericordiæ, quod verus Samaritanus, id est, Christus, infudit vulneribus sauciati, id est, generis humani, per prævaricationem primæ matris de Jerusalem in Je-

richo descendenti. Richardus à S. Laur. l. 1. de laud. Virg.

Et fons Jacob Maria, Joan. 4. apud quem Samaritana convertitur. *Puteus altus*, plena profundâ misericordiâ contra profunditatem cordis peccatoris. Richardus à S. Laur. l. 2. de laud. Virg.

Maria *piscina probatica.* Joan. 5. quæ cognominabatur *Bethsaida*, id est, domus frugum. Unde dicitur Cant. 7. *venter tuus sicut acervus tritici. Quinque porticus habens*, id est, quinque principalia genera misericordiæ. Convertit errantes; cum sit via: illuminat in tenebris ambulantes; cum sit stella: vivificat mortuos; cum sit vitæ vena: spem infundit desperatis; unde dicit: *in me omnis spes vitæ.* Multis, quorum jam dictata erat sententia, impetravit à Filio spatium pœnitendi: sicut Abigail à Davide Nabali stulto 1. Reg. 25. *In his* quinque porticibus *jacebat multitudo magna languentium, caecorum*, qui illuminari; *claudorum*, qui dirigi; *aridorum*, qui gratiâ humectari curabant; *expectantium aque motum*, id est, misericordiæ Mariæ; *ut sanarentur à languoribus suis.* Idem ibidem l. 9.

Maria est civitas illa, de qua Apoc. 12. habens portas duodecim; quarum aliquæ ad orientem &c. quia misericordia ejus omnibus aperta. Brogmard.

EX VARIIS.

Sicut, *ubicunque fuerit corpus, congregabuntur & aquilæ.* Matth. 24. 28. ita ubicunque fuerit miseria, tua, & currit, & succurrit misericordia. A Deo pietate replentur ubera tua; ut alicujus miseriae noticiâ tacta lac fundant misericordiæ, nec possis miseras scire, & non subvenire. Et quid mirum, si misericordiâ affluis, quæ ipsam misericordiam peperisti. Carnalia in te Christus ubera fuxit; ut per te nobis spiritalia fluere. Richardus à S. Vict. c. 23. in Cant.

Tu es, quasi sidus vadens ante solem: quia iustitiam meam præcedis tuâ pietate. In Revel. S. Brigittæ extravagantibus c. 50. verba Chr. ad B. Virg.

Luna Lem. *Velocitate præstat.* absolvit enim circumulum suum inter planetas alios citissime. Velocius occurrit ejus pietas, quam invocetur; & causas miserorum anticipat. Richardus à S. Vict. c. 23. in Cant.

§. II.

Misericordia illius erga peccatores.

Num. 1. Figura.

Luminare majus. Gen. 1. 16. Christus; qui præest diei, id est, iustis: *luminare minus* B. Maria; quæ præest peccatoribus. Hugo Card. hic.

Nubecula 3. Reg. 18. 44. est B. Virgo; quæ ardorem solis temperat, id est, furorem Judicis, orans pro peccatoribus, mitigat; terram Ecclesiæ orationum suarum pluvîa fecundat. Idem hic.

Quasi platanus exaltata sum in Libano. Eccl. 24. Maria platanus, patulam se exhibet peccatoribus: omnes, quantum in se est, parata recipere sub sua protectione; & omnes refrigerare malò igne exustos. Et nota: quod ubi sunt folia lata, ibi est umbra magna; & magna est umbra protectionis ejus. Nam protegit

regit contra carnalem concupiscentiam; quia Virgo: contra ventum mundana vanitatis; quia humillima: contra tentamenta divitiarum; quia pauperrima: contra fervorem solis; quia Mater Solis iustitiae. Inc. Aut.

Iris in circuitu sedis. Apoc. 4. Est Maria: quia astat in circuitu sedis similis visioni Smaragdinae, in quo ostenditur consolatio tribulationis; smaragdus enim dilectat visum. Sic blanda est consolatio Virginis peccatoribus; quae mitigat Dei Iudicium, & sententiam, contra peccatores. S. Bernardinus apud Sylveira hic.

Num. II.

Affectus, & opera.

Considerabam ad dexteram, & videbam; & non erat, qui cognosceret me. Pf. 141. 5. queritur Crucifixus; à dextri sibi nullum esse amicum. S. Antoninus Florent. Arch. Ep. f. in Sabb. 3. Quadrag. quare non dicit, ad sinistram? respondeo, propter Matrem, quae ibi erat. Sed cur Maria stat ad sinistram Christi? Quia per eam ira, & iustitia Dei intelligitur, & etiam peccatores: ut sic Christum obligaret ad eorum conspectum, & misericordiam. Didacus de Castillo de vest. Aar. Illat. 274.

Stabat Mater Jesu juxta crucem. Joan. 19. Sed quâ parte stabat Virgo Maria juxta Crucem? utique ad sinistram Christi, secundum Alex. de Halis: scilicet, ut pro peccatoribus Filium exoraret, qui à sinistris sunt. S. Bernardinus tom. 1. l. 55. Stetit juxta Crucem ex parte aquilonis; quasi inter peccatores, & Filium suum. Hugo Card. in Pf. 23. de B. Virg. in die Passionis.

Tu, ô summè misericors Domina! si tu nos deserueris, quoniam confugiemus? quid de nobis fiet, ô S. Deipara? S. Germanus Patriarcha Constant. in adorat. zonae Deip.

Ave asylum peccatorum, & hospitium, salve Mater misericordiae. S. Epem orat. de laud. Virg.

Tu peccatorem, quantumlibet foetidum, non honores, non despicias; si ad te suspiraverit, tuumque interventum poenitentî corde flagitaverit. S. Bernardus Deprecat. ad glor. v. Mariam.

Sæpe, quos iustitia Filii potest damnare, Matris misericordia liberat: quia thesaurus Domini est, & thesauraria gratiarum ipsius. Idiota de Contempl. B. V. Prologo.

§. III.

Regina misericordiae.

Deus iudicium tuum Regi da, & iustitiam tuam Filio Regis. Pf. 71. 1. Mater Christi compatiendo meruit misericordiae tributum; ut dicere possimus: Deum misericordiam tuam Reginae dedisti, & pietatem tuam Matri Regis. Nierembergus de adox. l. 2. c. 4.

Regina misericordiae! non subest tuo regimini, nisi miser. S. Bonaventura Stim. am. c. 4.

Qui vult à Deo gratiam impetrare, ad hanc Mediatricem accedat devotissimò corde: quia cum sit Regina totius Misericordiae, nihil omnino trahens in regno iustitiae; nihil petenti poterit denegare. Idem f. 2. de B. Virg. dicimus Mariae Salve Regina misericordiae; commemorantes; quòd possit, tanquam Regina; & velit tanquam misericors nos juvare. Repulsi ergo à Filio iustitiae clamemus jugiter ad Reginam mi-

sericordiae. Nec enim solum Regina misericordiae, sed & Mater misericordiae, appellatur, quoad affectu miserendi: nam Filii Regis misericordiam exhibet. Richardus à S. Laur. l. 4. de laud. Virg.

Magnificata est ita hodie B. Virgo; ut Regina caeli, imò & Mundi jure vocetur: principatum habens dimidii Regni Dei. Regnum quippe Dei consistit in potestate, & misericordia. Quapropter, potestate Domino remanente, cessit quodammodo misericordiae pars, Christi Matri, sponsaeque regnanti. Gerson P. 3. tr. 4. Sup. Magnif.

Adimus te benedictissima Virgo, quae Mater es gratia; Mater, & Regina, misericordiam incarnatam suscepisti in medio Virginalis uteri tui. Idem in Purif. B. V.

§. III.

Communis, velox; major in caelo.

Benedicta es à Domino filia; & priorem misericordiam posteriore superasti. Ruth. 2. 10. Magna fuit erga miseros misericordia Mariae adhuc exulantis in Mundo; sed multò major erga miseros est misericordia ejus regnantis in caelo. Majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam: quia magis nunc videt hominum miseras. S. Bonaventura in spec. c. 8.

Praecipit, qui se concupiscunt, ut illis se prior ostendat. Sap. 6. 14. De aeterna Sapientia ad literam; de B. Virgine in sensu allegorico. Velocior est nonnunquam salus, memoratò nomine ejus, quam invocato nomine Domini Jesu. Quia ad Christum; tanquam iudicem, pertinet etiam punire; ad Virginem tanquam ad Patronam, non nisi misereri &c. S. Anselmus l. de excell. Virg. c. 6.

Sileat misericordiam tuam Virgo beata, si quis est, qui invocatum te in necessitatibus suis meminit defuisse. Per te enim caelum repletum, Infernus evacuatus est; instauratae ruinae coelestis Jerusalem. S. Bernardus l. 4. in assumpt. B. Virginis.

Quis est, super quem sol non luceat? quis est, super quem misericordiae Mariae non resplendeat? S. Bonaventura Spec. B. V. c. 8.

Abyssus est Maria in bonitate, & in misericordia profundissima. Idem ibidem c. 5.

Certè domina, cum te aspicio; nihil, nisi misericordiam cerno. Pro miseris facta es Mater Dei. Idem stim. am. c. 4.

Mors B. Virginis.

Fortitudo, & decor, indumentum ejus; & ridebit in die novissimo. Prov. 31. 25. Gaudens, & ridens, soluta est corpore; & perrexit ad Dominum. S. Ildephonus l. 3. de assumpt.

Sacram tuam migrationem, mortem haud quaquam, appellabimus; sed somnum, aut peregrinationem; vel, ut aptiore verbò utar, cum Deo praesentiam. S. Joan. Damasc. orat. 1. de dormit. B. V.

O quam pretiosa in conspectu Domini mors Genitricis suae! quae vita aequabitur morti ejus? quae gaudia funeri ejus? Addas licet mundanos honores; addas convivia, ac festa trophaea; addas omne, quod demulcet, & quod delectat univèrsam: his tamen omnibus jucundior; atque suavior, est. S. Amedeus hom. 7.

Morientium Patrona.

S. Mariae Ogniacensi Christus ostendit, quomodo Sanctissima Mater ejus immodicos ægrè ardores flabellò temperaret. Jacobus de Vitriaco Card. l. 2. c. 3.

Qui diligit, & honorat, Matrem Domini, secure potest à Patre, & Filio ejus, petere misericordiam; cum amotus fuerit à vita: recipitur enim in domo Mariæ. Unde Psalmista dicit Pf. 23. *Domine, dilexi decorem domus tuæ.* Domus ista B. Virgo. Unde *Sapientia edificavit sibi domum.* Prov. 9. Richardus à S. Laur. l. 2. de laud. Virg.

B. Joanni de Deo B. Virg. in extremo morbo visibilis sudorem abstulit, addens: hæc est hora, quæ devotis meis famulis nunquam deesse soleo. Bollandus 8. Martii.

N.

Nativitas Christi Domini.

B. Virgo illico editum partum, antequam tangeret, adoravit primò, in profunda humilitatis abyfso genuflexa, proclivo corpore super terram. Deinde lætabunda, pariter & tremebunda, suspensò in admiratione animò, cepit in manibus prolem, suscepit ad genua. Sim. Cass. de gest. Salvat. l. 1. c. 4.

Pia mater ejus semper eum parvulum, & magnum, antè adoravit, quàm tangeret. Idem l. 9. c. 34

Nativitas B. Virginis.

§. I.

Figura.

Ecce nubecula parva, quasi vestigium, hominis ascendebat de mari. 3. Reg. 8. 44. Revelavit Deus Elia; quòd quædam infantula, scilicet B. Maria, per illam nubeculam significata; & instar illius nubeculæ per humilitatem parva; nasceretur de humana natura peccatrice, designatà per mare. Hebr. legit: *parva nubecula acsi esset hominis manus, ascendit.* Quia misericordiæ Mater est, non dedignabitur subire munus angelicum: in manibus portabit filios suos. Arcones in l. f. 1. 13. Disc. 2.

Surge, propera amica mea, & veni. Cant. 2. 10. Verba ista profectò deliderantis verba sunt. Tanquam præsentì loquebatur mihi: meque jubebat surgere, & properare, id est, nasci; & hospitium ventris mei cito sibi preparare. S. Rupertus l. 2. hic.

Jam hyems transit &c. Cant. 2. 11. B. Virginis Nativitas gaudium annuntiavit universo Mundo: quia annuntiabat hyemis finem, & initium Veris: finem peccati, & legis veteris; initium gratiæ, ac legis novæ: finem regni diaboli; & initium Regni Christi. de Ponte hic Exhort. 15.

O Rosa! quæ ex spinis, hoc est, Judæis, orta es, & divinâ fragrantia cuncta perfudisti. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. Virg.

In meridiano lumine primus ille parens creatus est ad imaginem Conditoris. Sed ille, tanti privilegii dignitate rejecta, apostatae spiritui, falsâ promissione delinitus, inhæsit; & se cum posteritate sua aternæ morti destinavit, & tenebris. Ab illa hora (peccati originalis) tenebræ factæ sunt usque ad Virginem. Nec in-

ventus est aliquis, qui vel exiret de tenebris, vel tenebras dissiparet. At natâ Virgine surrexit aurora: quia Maria, veri prævia luminis, Nativitate sua manè clarissimum serenavit. Hæc aurora, quam sequitur, imò de qua nascitur, Sol justitiæ, solius soli claritati succumbens. Hæc est aurora, quam ille non vidit, quid vidit omne sublime &c. Petrus Dam. l. 40.

Hæc est Aurora, de qua Angelus ad Jacobum Gen. 32. 24. *dimittite me; jam enim ascendit Aurora.* Siquidem per Jacob luctantem cum Angelo, Sancti designantur; qui luctantes cum Domino, precibus, & lacrymis, extorquere à Domino Incarnationem Filii sui nitentur. Sed eorum coeui respondetur à Domino: *dimittite me &c.* Cesset instantia vestri luctaminis: quia jam lux nascitur, videlicet Virgo, quæ vobis pariet verum Solem. Hailgrinus Card.

§. II.

Nativitas ejus læta, dulcis.

Adeste gentes omnes, omne hominum genus; omnes cujusvis linguae, & atatis, ac dignitatis: Orbis universi lætitiæ Natalem lætis animis celebremus. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. Virg.

S. Francisca Romana in festo Nativ. B. Virg. vidit omnes Choros Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum &c. applaudentes, & Deo gratias agentes. Bollandus, 9. Martii.

Credibile est; etiam Abrahæ divinitus præostensum; quòd una filiarum suæ stirpis Dei Filium parturiet. De hac filia Abraham magis, quàm de Isaac, exultavit, & magis ipsam dilexit. Præscius ergo, hanc Virginem, quæ Deum pareret, degeneratione sua processuram; plus de ipsa sola consolatus est, quàm de omnibus filiis, & filiabus, suæ stirpis. &c. Serm. Angel. ad S. Brigitam. fer. 2. Lect. 2. c. 8.

§. III.

Nativitas ejus utilis.

Commoveatur Mundi mare: in ipsa enim concha gignitur; quæ cœlitus ex divinitatis fulgore in utero concipiet, & Christum, ingentis pretii unionem, pariet. Idem ibidem.

O Sanctissima Filia! in maternis ulnis conspicua; rebellibusque Angelis formidabilis. Joan. Damasc. orat. 1. de laud. Virg.

§. IV.

Prærogativa, honor, Nascentis.

Faciamus hominem, ad imaginem similitudinem, nostram &c. Gen. 1. 16. Antiquiorem conditione suâ honorem Adam suscipit. Nondum fingitur lutum, & throno comparatur: *faciamus hominem.* Unigeniti Dei domicilium. Faciamus Adam, à quo alter aliquis Adam Conditor olim, adideat. Non prius est efformatus Adamus, quàm Christi Patris honore fulgeret. Sed prius honore fulsit, quàm prodiret. Maria vel in ipsis cunabilis Mater dicitur: *de qua natus est Jesus.* S. Basilii Seleuc. orat. 1. apud Naxeram tr. de B. Virg.

Vinez